

**Konwencja Sanitarna**

**pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką, podpisana w Pradze dnia 5 września 1925 roku.**

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dn. 30 lipca 1926 r. — Dz. U. R. P. № 89 poz. 500).

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,  
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,  
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,**

**wszem wobec i każdemu zosobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:**

**Dnia piątego września tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego roku, w Pradze podpisana została pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką Konwencja Sanitarna, która słowo w słowo brzmi, jak następuje:**

## Konwencja Sanitarna pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką.

Rzeczpospolita Polska i Republika Czeskosłowacka, dążąc do zabezpieczenia zdrowia publicznego na swych terytorjach, postanowiły zawrzeć Konwencję Sanitarną.

W tym celu mianowali swymi pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:  
p. D-ra Zygmunta Lasockiego,  
Pośła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego  
Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze.

Prezydent Republiki Czeskosłowackiej:  
p. D-ra Wacława Girse,  
Pośła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego  
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Pełnomocnicy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące postanowienia:

### I.

Zobowiązania stron, zawierających umowę, na wypadek pojawienia się na ich terytorjum chorób zakaźnych.

#### Artykuł 1.

Każda ze stron zawierających umowę, będzie zawiadamiała możliwie drogą telegraficzną drugą stronę o każdym pierwszym wypadku cholery lub dżumy, które pojawiły się na jej terytorjum, jak również o wypadkach, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie.

W ten sam sposób każda ze stron zawiadomi drugą stronę także o każdym pierwszym wypadku cholery lub dżumy, który zaszedł poza obrębem już zakazanym.

Obie strony umawiające się będą zawiadamiały się również wzajemnie o epidemicznem szerzeniu się tyfusu plamistego i powrotnego.

Komunikaty będą zawierały:

- 1) nazwę i rodzaj choroby;
- 2) miejsce i datę wypadku;
- 3) pochodzenie i źródło choroby;
- 4) liczbę zachorowań i zgonów;
- 5) nazwę zakażonego miasta lub administracyjnego okręgu;
- 6) środki przedsięwzięte.

Choroba będzie określona łacińską nazwą kliniczną, uznaną przez naukę.

#### Artykuł 2.

Niezależnie od komunikatów, omawianych w art. 1, obie strony powiadamiają się okresowo co najmniej raz na tydzień o dalszym przebiegu epidemii, o przed-

## Zdravotní úmluva mezi Republikou Polskou a Republikou Československou.

Republika Polská a Republika Československá, usilující o zabezpečení veřejného zdraví na svých územích rozhodly se uzavřít zdravotní úmluvu.

Za tím účelem jmenovaly svými plnomocníky:

Prezident Republiky Polské:  
p. Dr. Zygmunta Lasocki-ho,  
mimořádného vyslance a splnomocněného mi-  
nistra Republiky Polské v Praze.

Prezident Republiky Československé:  
p. Dr. Václava Girsu,  
mimořádného vyslance a splnomocněného mi-  
nistra v ministerstvu věcí zahraničních.

Plnomocníci, vyměnivše si plné moci, jež shledali v dobré a náležité formě, shodli se na těchto ustanoveních:

### I.

Závazky smluvních stran, vyskytnou-li se na jejich území nakažlivé nemoci.

#### Článek 1.

Každá ze smluvních stran vyzoomí, pokud možno telegraficky, druhou stranu o každém prvním případě cholery nebo moru, který se vyskytne na jejím území, jakož i o případech důvodně podezřelých.

Každá ze smluvních stran oznámí tímž způsobem druhé straně také každý první případ cholery nebo moru, vyskytnuvší se snad později mimo obvod již postižený.

Obě smluvní strany budou se též vyzoomivati o epidemickém šíření se tyfu skvrnitého a zvratného.

Sdělení tato budou obsahovati:

- 1) jméno a druh nemoci;
- 2) místo a dobu jejího vyskytnutí se;
- 3) původ a zdroj nemoci;
- 4) počet onemocnění a úmrtí;
- 5) jméno místa nebo správního okresu postiženého nákazou;
- 6) učiněná opatření.

Nemoc označí se latinským názvem klinickým, vědecky uznaným.

#### Článek 2.

Nehledíc ku sdělením, uvedeným v článku 1, budou se obě strany vyzoomivati v obdobích nejmeně týdenních o dalsím průběhu epidemie, o uč-

siewziętych środkach i wszelkich okolicznościach, które mogą mieć znaczenie epidemjologiczne.

Komunikaty tygodniowe będą zawierały również sprostowania wszelkich błędów i niedokładności, dotyczących poprzednich komunikatów.

### Artykuł 3.

Prócz komunikatów, omawianych w art. 1 i 2, każda ze stron, zawierających umowę, zobowiązuje się udzielać stronie drugiej wszelkich publikacyj urzędowych władz centralnych, dotyczących stanu zdrowia publicznego, w szczególności zaś, dotyczących ruchu chorób zakaźnych.

Jeżeli na terytorjum jednej ze stron pojawi się lub zacznie szerzyć epidemicznie jakąkolwiek choroba zakaźna, która na danem terytorjum nie występuje zazwyczaj wcale, albo też nie występuje w postaci nagminnej, to właściwa strona obowiązana jest bezzwłocznie zakomunikować stronie drugiej wszelkie posiadane szczegóły o danej chorobie.

### Artykuł 4.

Jeżeli jedno z Państw zawierających umowę wyda u siebie na zasadzie posiadanych wiadomości zarządzenia sanitarne, mające na celu ochronę od zawleczenia jednej z chorób wymienionych w art. 1 z miejscowości nie należącej do żadnego z Państw, zawierających umowę, lecz sąsiadujących z niemi, lub z któremkolwiek z nich, to zobowiązane jest zawiadomić natychmiast drugą stronę zarówno o przedsięwziętych środkach, jak i okolicznościach, które skłoniły je do wydania tych zarządzeń.

### Artykuł 5.

Zawiadomienia wymienione w art.: 1, 2, 3 i 4, przesyłane będą niezależnie od drogi dyplomatycznej bezpośrednio przez Centralną Władzę Sanitarną jednej strony Centralnej Władzy Sanitarnej strony drugiej.

Zawiadomienia te będą przesyłane przez stronę chorobą nawiedzoną również do Sekcji Higieny Ligi Narodów w Genewie.

### Artykuł 6.

Działanie niniejszej umowy może być rozciągnięte na zasadzie porozumienia kontrahentów, również na inne choroby zakaźne nie wymienione w art. 1.

### Artykuł 7.

Na wypadek, gdyby jedna ze stron zawierających umowę uważała za stosowne dodać do personelu swego dyplomatycznego zastępstwa w stolicy

nęnych opatřeních a o všech okolnostech, které by mohly mít epidemiologický význam.

Tyto týdenní zprávy budou obsahovati též opravy všech omylů a nepřesností zpráv předchozích.

### Článek 3.

Kromě sdělení uvedených v člancích 1 a 2, zavazuje se každá ze smluvních stran dodávati druhé straně všechny úřední publikace ústředních úřadů, týkající se veřejného zdravotního stavu, zvláště však nakažlivých nemocí.

Vyskytne-li se neb začne-li se epidemický šířiti na území jedné ze smluvních stran jakákoliv nakažlivá nemoc, která na tomto území zpravidla se nevyskytuje vůbec nebo nikoliv v takové, t. j. epidemické formě, jest tato strana povinna sděliti druhé straně všechny jí známé podrobnosti o této nemoci.

### Článek 4.

Učiní-li jedna ze smluvních stran podle nabytých zpráv zdravotní opatření na ochranu před zavlečením některé z nemocí, uvedených v článku 1, z místa, nenáležícího žádné ze smluvních stran, ale s oběma neb s některou z nich sousedícího, jest povinna uvědomiti o tom ihned druhou stranu a sděliti jí současně učiněná opatření, jakož i okolnosti, jež jí k nim přiměly.

### Článek 5.

Sdělení uvedená v člancích 1, 2, 3 a 4 budou zasílána kromě hlášení cestou diplomatickou též přímo ústředním zdravotním úřadem jedné strany ústřednímu zdravotnímu úřadu druhé strany.

Tato sdělení budou zasílána stranou postiženou také zdravotní sekci Svazu Národů v Ženevě.

### Článek 6.

Činnost této úmluvy může býti rozšířena dohodou smluvních stran též na jiné, v článku 1 neuvedené nemoci.

### Článek 7.

Bude-li jedna ze smluvních stran pokládati za vhodné, aby do úředního stavu jejího diplomatického zastupitelství v hlavním městě druhé strany přidělen

drugiej strony lekarskiego attaché, Centralna Władza Sanitarna właściwej strony ma zapewnić temu funkcjonariuszowi wszelkie ułatwienia, aby mu umożliwić zaznajomienie się ze stosunkami epidemiologicznymi kraju i wszystkimi innymi kwestjami, przedstawiającymi interes dla higieny publicznej jego Państwa.

## II.

Zarządzenia stosowane względem terytorjum zakażonego.

## Artykuł 8.

Każda ze stron zawierających umowę, ma prawo stosować względem miejscowości zakażonej jedną z chorób wymienionych w artykule 1-szym zarządzenia wymienione w art. 10 do 18, z zastrzeżeniem, że środki te mogą być stosowane jedynie do osób i towarów, pochodzących z terytorjum zakażonego i z zachowaniem warunków przewidzianych w artykule 9.

## Artykuł 9.

Za zakażoną można ogłosić tylko jednostkę administracyjną: powiat, „okres” i gminę miejską lub wiejską.

Dane terytorjum może być uznane za zakażone, jeżeli w wypadku cholery wystąpi miejscowe ognisko, odnośnie do tyfusu plamistego i powrotnego, w razie szerzenia się nagminnego tych chorób, w wypadku zaś dżumy—w razie stwierdzenia jednego lub kilku niezawleczonych wypadków choroby.

## Artykuł 10.

Zawiadomienie strony drugiej o tem, że dany powiat, „okres” lub gmina uznane są za zakażone, jak również zawiadomienie o środkach przedsięwziętych celem zapobieżenia zawleczeniu chorób z terytorjum zakażonego drugiej strony, odbywa się w sposób przewidziany w art. 5.

## Artykuł 11.

Powiat, „okres” i gmina wiejska lub miejska, które były uznane za zakażone na zasadzie art. 9. przestają być uważane za zakażone: w wypadku cholery lub dżumy, jeżeli zostanie urzędowo stwierdzone, że w przeciągu dni 5 od chwili zgonu lub izolacji ostatniego zachorowania, nie zaszedł żaden nowy wypadek, zaś odnośnie do tyfusów: plamistego i powrotnego, jeżeli zmniejszenie liczby zachorowań i występowanie jedynie pojedynczych wypadków wskazuje, że choroba nie ma więcej charakteru epidemicznego.

## II.

Ochranná opatření vůči zamořeným územím.

## Článek 8.

Vůči obvodu zamořenému jednou z nemocí uvedených v článku 1., má každá ze smluvních stran právo učiniti opatření vytkená v člancích 10, až 18. s tou výhradou, že prostředků těchto použije jen vůči osobám a zboží pocházejícím ze zamořeného obvodu, zachovávajíc podmínky v článku 9. uvedené.

## Článek 9.

Za obvody zamořené lze prohlásiti pouze správní jednotky: „powiat”, okres, město nebo obec.

Některý z těchto obvodů může býti prohlášen za zamořený tehdy, povstane-li tam místní ohnisko cholery, šíří-li se tam epidemicky skvrnitý nebo zvrtný tyfus, nebo byl-li tam zjištěn jeden nebo více případů nezavlečeného moru.

## Článek 10.

Uvědomění druhé strany o tom, že některý obvod byl uznán za zamořený, jakož i sdělení o opatřeních, která byla učiněna, aby se zabránilo zavlečení nakažlivých nemocí ze zamořeného obvodu děje se způsobem, uvedeným v článku 5.

## Článek 11.

„Powiat”, okres, město nebo obec, jež byly podle článku 9. prohlášeny za zamořené, přestávají býti za takové pokládány, bylo-li úředně zjištěno, že v době 5 dnů od okamžiku posledního úmrtí neb izolace nevyskytl se žádný případ další cholery neb moru, nebo, pokud jde o tyfus skvrnitý a zvrtný, svědčí-li záznam o počtu onemocnění a ta okolnost, že vyskytují se již pouze ojedinělé případy o tom, že nemoc nemá více rázu epidemie.

## Artykuł 12.

Zarządzenia dopuszczalne przez niniejszą Konwencję celem zapobiegania przenoszeniu chorób zakaźnych wymienionych w artykule 1, są następujące:

- 1) oględziny i badanie lekarskie przez lekarza urzędowego;
- 2) usunięcie i odosobnienie chorych i podejrzanych o chorobę;
- 3) dezynfekcja i dezynsekcja osób i bagaży;
- 4) dezynfekcja towarów a w przypadku dżumy również deratyzacja;
- 5) zakaz wjazdu osób nieszczepionych;
- 6) propaganda sanitarna.

## Artykuł 13.

Indywidualnym oględzinom i badaniu lekarskiemu poddane będą na granicy osoby przybywające z miejscowości zakażonych lub okazujące objawy jednej z chorób wymienionych w art. 1., albo też zdradzające symptomy, budzące podejrzenie o jedną z tych chorób.

Osoby przechodzące granice w partjach, albo w grupach znajdujących się w złych warunkach higienicznych, mogą być poddane przez władze Państwa przeznaczenia masowo oględzinom i badaniu lekarskiemu.

U osób podejrzanych o cholera albo dżumę mogą być w miarę potrzeby dokonywane badania bakteriologiczne dla celów rozpoznawczych.

## Artykuł 14.

Osoby uznane podczas oględzin lekarskich za chore lub podejrzane o chorobę, podlegają odosobnieniu i są kierowane przez władze sanitarne Państwa przeznaczenia do specjalnie w tym celu urządzonych i odpowiednio wyposażonych pomieszczeń, gdzie pozostają do chwili wyzdrowienia lub ścisłego rozpoznania choroby.

Zatrzymanie osób zdrowych celem obserwacji jest niedopuszczalne.

Osoby jadące z miejscowości zakażonych lub osoby, które stykały się z chorym na jedną z chorób wymienionych w artykule 1, mogą podlegać dozorowi sanitarnemu po przybyciu na miejsce przeznaczenia: przez 5 dni w wypadku cholery lub dżumy, przez dni 14—w wypadku duru płamistego i przez 8 dni — w wypadku duru powrotnego, licząc od chwili wyjazdu z miejscowości zakażonej lub od chwili stwierdzenia chorego na granicy.

W tym celu osobom tym może być nakazane stawienie się po przybyciu na miejsce przeznaczenia u właściwych władz sanitarnych.

## Artykuł 15.

Personel służby sanitarnej, kolejowej, żeglugi, pocztowej, telegraficznej i cłowej podlega zarządze-

## Článek 12.

Opatření, jež dovoleno jest učiniti podle této úmluvy, aby bylo zamezeno přenášení nakažlivých nemocí uvedených v článku 1, jsou tato:

- 1) osobní prohlídka a vyšetření lékařem úředně k tomu ustanoveným;
- 2) odstranění a osamocení nemocných a z nemoci podezřelých;
- 3) desinfekce a desinsekce osob a zavazadel;
- 4) desinfekce zboží (tovarů) a v případě moru též deratizace;
- 5) zákaz vjezdu osobám neočkovaným;
- 6) zdravotnická propaganda.

## Článek 13.

Osobní prohlídce a lékařskému vyšetření budou podrobeny na hranicích ony osoby, jež přicházejí z obvodů zamořených, nebo jeví již příznaky některé z nemocí uvedených v článku 1., anebo jsou podezřelé z některých těchto nemocí.

Osoby přecházející hranice hromadně nebo ve skupinách, jsoucích ve špatných poměrech hygienických, mohou býti státními zdravotními orgány podrobeny hromadně osobní prohlídce a lékařskému vyšetření.

U osob podezřelých z cholery nebo moru může býti v případě potřeby provedeno vyšetření bakteriologické za účelem rozpoznání nemoci.

## Článek 14.

Osoby uznané při lékařském vyšetření za nemocné nebo z nemoci podezřelé jest osamotnití a dopraveni do místnosti zdravotním úřadem příslušného státu k tomu účelu zvláště zřízených a přiměřeně vybavených, kde zůstanou až do svého uzdravení, nebo do přesného rozpoznání nemoci.

Zadržovati osoby zdravé, aby byly pozorovány, jest nepřipustno.

Osoby, které jedou ze zamořeného obvodu, nebo které se stýkaly s někým, kdo byl stížen jednou z nemocí uvedených v článku 1, mohou býti podrobeny zdravotnímu dozoru po příchodu na místo určení, a sice, jde-li o cholera nebo mor po dobu 5 dnů, jde-li o tyfus skvrnitý po dobu nejméně 14 dnů, jde-li o tyfus zvratný po dobu 8 dnů, počítajíc od doby odjezdu ze zamořeného obvodu, nebo od doby zjištění nemocného na hranici.

K tomu cíli může býti těmto osobám nařízeno, aby po příchodu na místo určení dostavily se k příslušnému zdravotnímu úřadu.

## Článek 15.

Personál služby zdravotní, železniční, plavební, poštovní, telegrafní a celní může býti podroben zdra-

niom sanitarnym jedynie w razie ujawnionego zachorowania na jedną z chorób wymienionych w artykule 1.

Postanowienia pierwszego punktu niniejszego artykułu rozciągają się również na osoby, przekraczające granicę na zasadzie paszportu dyplomatycznego lub służbowego jednej z umawiających się stron.

#### Artykuł 16.

Osobisty bagaż podróżny, jadących z terytorjów zakażonych, z wyjątkiem bagażu osób wymienionych w artykule 15, może być poddany dezynfekcji i dezynsekcji, jeżeli władze sanitarne będą uważały to w danym wypadku za konieczne.

Względem osób przybywających w partjach lub grupach stosownie do wyniku oględzin lekarskich, może być zastosowana masowa dezynfekcja i dezynsekcja, a w wypadkach tyfusu plamistego lub powrotnego również specjalne oczyszczenie ciała (kąpiel i strzyżenie) oraz odzieży.

#### Artykuł 17.

Towary mogą być poddawane dezynfekcji tylko w razie stwierdzenia przez władzę sanitarną jawnych oznak zakażenia towaru lub jego opakowania.

Niżej wymienione towary, pochodzące z miejscowości zakażonych jedną z chorób wymienionych w art. 1, można poddawać dezynfekcji, albo też zakazać ich wwozu, o ile nie zostały poddane dezynfekcji:

1) noszone ubranie, używana bielizna osobista i pościel.

Nie można zakazać przywozu powyższych przedmiotów w wypadku przesiedlania się albo też, gdy stanowią one bagaż. W wypadkach tych należy z nimi postąpić zgodnie z przepisami artykułu 16.

2) szmaty i gałgany, z wyjątkiem szmat prasowanych, przewożonych w belach obciążonych obrociami.

Nie podlegają zakazowi przywozu:

1) świeże odpadki, pochodzące wprost z przędzalni, tkalni, szwalni i bielników (blichowni), sztuczna wełna i okrawki świeżego papieru;

2) listy, korespondencja, druki, książki, pisma, papiery handlowe i t. p., z wyjątkiem jednak paczek pocztowych, zawierających przedmioty wymienione w punkcie 1 i 2 drugiego ustępu niniejszego artykułu.

Miejsce i sposób dezynfekcji ustalają Urzędy Państwa przeznaczenia. Dezynfekcja winna być przeprowadzona w sposób zapewniający możliwie najmniejsze uszkodzenie przedmiotów dezynfekowanych.

Nie może być zabroniony tranzyt przez terytorjum jednej z układających się stron towarów idących w należytym opakowaniu. Towary takie nie podlegają również dezynfekcji.

votním opatřením jen v tom případě, zjistí-li se, že onemocněl jednou z nemocí v článku 1. uvedených.

Ustanovení prvního odstavce tohoto článku má platnost též, pokud jde o osoby překračující hranice s diplomatickým cestovním pasem, nebo služební listinou jedné ze smluvních stran.

#### Článek 16.

Osobní zavazadla, vezená z obvodů zamořených, vyjímajíc zavazadla osob, uvedených v článku 15., mohou býti podrobena desinfekci, uznají-li to zdravotní orgány pro ten případ za účelné.

Pokud jde o osoby přibývající hromadně nebo ve skupinách, může býti podle výsledku lékařských prohlídek vykonána hromadná dezinfekce a desinsekcce a, jde-li o tyfus skvrnitý a zvratný, též přiměřené očištění těl (lázně a strhání) a oděvu.

#### Článek 17.

Zboží může býti podrobena desinfekci pouze v tom případě, zjistí-li zdravotní orgány zjevné příznaky nakažení zboží nebo jeho obalu.

Desinfekce může býti provedena nebo dovoz zakázán, nebyla-li provedena dezinfekce, též pokud jde o následující druhy zboží, pocházejícího z obvodů zamořených jednou z nemocí uvedených v článku 1:

1) obnošený oděv, užívané osobní prádlo a ložní prádlo.

Dovoz těchto předmětů nelze zakázat, jde-li o předsídlení, nebo tvoří-li tyto předměty zavazadla. V těchto případech budiž s nimi naloženo podle ustanovení článku 16.

2) Hadrové odpadky a hadry, vyjímajíc lisované hadrové odpadky převážené v obalu spjatém obručemi.

Zákazu dovozu nepodléhají:

1) čerstvé odpadky pocházející přímo z přádelny, tkalcovny, konfekci a bělidel, dále uměla vlna a ústrižky čerstvého papíru;

2) dopisy, korespondence, tiskopisy, knihy, časopisy, obchodní papíry, atd., nečítajíc v to poštovní balíky obsahující předměty jmenované v bodě 1 a 2 druhého odstavce tohoto článku.

Místo a způsob dezinfekce stanoví se úřadem státu určení. Dezinfekce budiž prováděna tak, aby předměty jí podrobené byly co nejméně poškozeny.

Průvozu zboží (tovarů) přes území jedné ze smluvních stran, dopravovaného z náležitým obalu, nemůže býti bráněno. Zboží takové nepodléhá též desinfekci.

## Artykuł 18.

Od osób jadących z miejscowości zakażonych cholera można zażądać poddania się obowiązkowemu szczepieniu ochronnemu przeciw cholerze. Osobom nieszczepionym można zabronić wjazdu. Na dowód szczepienia może być przedstawione świadectwo, wydane przez lekarza urzędowego właściwego kraju.

W razie pojawienia się cholery pośród przybywających na granicę partij albo grup, wchodzące w ich skład osoby mogą być poddane dwukrotnemu szczepieniu przeciw cholerze. W tym celu mogą być osoby te zatrzymane na pogranicznej stacji w kraju przeznaczenia.

Osobom nie chcącym poddać się szczepieniu może być zabroniona dalsza podróż.

## Artykuł 19.

Państwa zawierające umowę uznają, że pomyślnie przeprowadzenie ochrony sanitarnej możliwe jest jedynie wtedy, gdy zainteresowane warstwy ludności, a specjalnie personel kolejowy i personel żegluga zdaje sobie sprawę z ich doniosłości.

Wobec tego strony obowiązują się zaznajamiać personel służbowy z właściwościami chorób zakaźnych i drogami ich szerzenia się oraz zapoznawać go z niezbędnymi praktycznymi sposobami postępowania w wypadku choroby zakaźnej, jak również rozpowszechniać pośród podróżnych i ludności rejonów pogranicznych wiadomości wyjaśniające znaczenie wydanych zarządzeń sanitarnych.

## III.

## Koleje i inne środki komunikacji.

## Artykuł 20.

Względem podróżnych przybywających na granicę kolejami i ich bagażu stosuje się środki wymienione w artykule 12 niniejszej Konwencji. Wykonywanie dotyczących zarządzeń sanitarnych winno się odbywać bez zatrzymania ruchu pociągów. W tym celu strony zawierające umowę postarają się o utworzenie na stacjach pogranicznych kolejowych odpowiednich punktów sanitarno-nadzorczych.

## Artykuł 21.

Strony zawierające umowę zobowiązują się:

1. Utrzymywać w niezbędnej czystości materiały kolejowy, służący do przewozu w kierunku granicy, a w razie potrzeby poddawać go dezynfekcji, dezynsekcji lub deratyzacji.

2. Roztaczać ścisły dozór w rejonie pogranicznym nad stanem sanitarnym dworców kolejowych

## Článek 18.

Od osob jedoucích z obvodu zamořeného choleroi lze žádati, aby se podrobili ochrannému očkování proti choleře. Neočkovaným osobám může býti vjezd zabráněn. Průkazem o provedeném očkování může býti vysvědčení vydané úředním lékařem příslušné země.

Vyskytne-li se cholera ve společnostech nebo ve skupinách přibývajících na hranice, mohou býti osoby z jejich středu podrobeny dvojitmu očkování proti choleře. K tomu cíli mohou býti tyto osoby zadrženy na pohraniční stanicí v zemi kam se ubírají.

Osobám, jež nechtějí se podrobiti očkování, může býti další cesta zapovězena.

## Článek 19.

Smluvní strany uznávají, že účinné provádění zdravotně ochranných opatření jest možno jen tehdy, když zúčastněné vrstvy obyvatelstva a zvláště personál železniční a plavební pochopí jejich důležitost.

Proto zavazují se smluvní strany, že budou poučovati služební personál o vlastnostech nakažlivých nemocí, o způsobech jich rozšitování se, jakož i že vyučí je nutnému postupu, jež v praxi jest zachovávatí v případě vyskytnutí se nakažlivé nemoci; mezi cestujícími a obyvatelstvem obvodů pohraničních rozšíří všeobecné poučení o významu zaváděných zdravotních opatření.

## III.

## Dráhy a jiné dopravní prostředky.

## Článek 20.

Pokud jde o cestující přicházející na hranice drahou a o jejich zavazadla, použití jest opatření v článku 12 této umluvy. Tato zdravotní opatření dlužno vykonávati, aniž by jízda vlaků byla zdržována. K tomu cíli postarají se smluvní strany o utvoření příslušných zdravotně dozorcích stanic na pohraničních železničních stanicích.

## Článek 21.

Smluvní strany se zavazují:

1. Udržovati železniční materiál, sloužící k dopravě k hranicím v nutné čistotě a v případě potřeby podrobovati jej desinfekci, desinsekcii a deratisaci.

2. Rozvinouti přesný dozor v pohraničním obvodu nad zdravotním stavem nádraží a železnič-

i linii kolejowych w obrębie stacyj kolejowych, czuwać nad zaopatrzeniem dworców w dobrą wodę do picia, nad czystością wychodków w pociągach, na dworcach jak również nad utrzymaniem bufetów i restauracyj w należytym stanie, a w okresie panowania cholery zakazać sprzedaży produktów mogących szerzyć zarazę.

3. Zarządzić, aby na podległym ich władzy terytorjum pogranicznym osoby chore na jedną z chorób wymienionych w artykule 1. były we właściwym czasie usuwane z pociągów, oraz aby przedsięwzięte środki sanitarne konieczne w danym wypadku.

O wydarzeniach takich strony zawierające umowę zobowiązują się powiadamiać wzajemnie w sposób przewidziany w artykule 28.

#### Artykuł 22.

W wypadku ujawnienia w pociągu, który przebył granicę, osoby chorej na jedną z chorób wymienionych w artykule 1., dotyczący wagon albo przedział poddany będzie przez władze kraju przeznaczenia dezynfekcji, a w razie potrzeby wagon ten może być odczepiony.

Podróżni, którzy stykali się z chorym, podlegają oględzinom lekarskim. Osób uznanych za zdrowe nie zatrzymuje się, jednakże bagaż ich może być poddany dezynfekcji. W przypadku tyfusu płamistego lub powrotnego, osoby te i ich bagaż mogą być poddane dezynfekcji.

#### Artykuł 23.

Przepisy niniejszej Konwencji będą miały zastosowanie z właściwymi zmianami względem podróży i ich bagażu oraz towarów przybywających drogami lądowymi, wodnymi i powietrzem.

#### IV.

#### Pograniczne punkty dozoru sanitarnego.

#### Artykuł 24.

Celem przeprowadzenia środków sanitarnych przewidzianych w niniejszej Konwencji będą urzędzone punkty dozoru sanitarnego zaopatrzone w urządzenia niezbędne do odosobnienia i leczenia chorych oraz dezynfekcji, dezynsekcji i kąpieli.

Urządzenia punktów dozoru sanitarnego winne odpowiadać rozmiarom ruchu osób i towarów przez daną miejscowość, aby stosowanie środków sanitarnych przez władze kraju przeznaczenia nie powodowało zatrzymania ruchu.

nich tratń w obwodzie nądraży, dohlížeti na zaopatřování nądraží dobrou pitnou vodou, na čistotu záchodů ve vlacích a na nądraží, na udržování nądražních restaurací a bufetů v náležitém stavu, jakož i v době vyskytující se cholery zakázati prodej zboží, jímž může se šířiti nákaza.

3. Učiniti opatření, aby na pohraničním území, podřízeném jich pravomoci, byly osoby onemocnělé jednou z nemocí, uvedených v článku 1., zavedas z vlaku odstraněny a, aby v tom případě byla učiněna zdravotní opatření.

Smluvní strany se zavazují, že budou se vzájemně vyrozumívati o takových případech způsobem uvedeným v článku 28.

#### Článek 22.

V případě, že by se ve vlaku, jenž přešel hranice, zjistila osoba onemocnělá jednou z nemocí uvedených v článku 1., bude dotčený vůz nebo jeho oddělení příslušným úřadem země podroben desinfekci a v případě potřeby může být vůz ten odepnut.

Cestujícím, kteří s nemocným přišli do styku, jest se podrobiti lékařské prohlídce. Osoby za zdravé uznané se nezadržují, jich zavazadla mohou být však podrobena desinfekci. Jde-li v tom případě o tyfus skvrnitý nebo zvrtný, mohou tyto osoby a jich zavazadla podrobena býti desinsekci.

#### Článek 23.

Ustanovení této úmluvy bude použito s příslušnými změnami vůči cestujícím, jich zavazadlům, jakož i vůči zboží přicházejícímu cestami vodními, pozemskými a vzduchem.

#### IV.

#### Pohraniční stanice zdravotního dozoru.

#### Článek 24.

K cíli provádění zdravotních opatření uvedených v této úmluvě budou zřízeny stanice zdravotního dozoru, vybavené zařízením nezbytným k osamocnění a léčení nemocných, jakož i ku provádění desinfekce, desinsekce a koupelei.

Zařízení stanic zdravotního dozoru ma odpovídati rozměrům dopravy osob a zboží daným místem, aby vykonávání zdravotních opatření orgány příslušné země nebylo příčinou zdržování dopravy.



## Artykuł 25.

Strony zawierające umowę, oznaczają na zasadzie wzajemnego porozumienia Centralnych Władz Sanitarnych na granicy lub w jej pobliżu punkty, w których w razie epidemii winne być urządzone stacje dozoru sanitarnego, podległe władzy tego Państwa, na którego terytorjum się znajdują.

Strony zawierające umowę zastrzegają sobie prawo zamykania czasowego dla ruchu podróźnych i towarów z terytorjum drugiego Państwa, albo części tego terytorjum tych punktów granicznych, w których urządzenie stacji dozoru sanitarnego będzie przedstawiało istotne trudności.

Zarządzenie to może być stosowane jedynie w wypadku groźnego szerszenia się jednej z wymienionych w artykule 1 epidemii. Strony zobowiązują się do notyfikowania swojego zamiaru zamknięcia danych punktów co najmniej na 8 dni przed wprowadzeniem w czyn tego zamierzenia.

Strony zobowiązują się jednak zapewnić swobodny ruch podróźnych i towarów przez pozostałe punkty sanitarne.

## Artykuł 26.

Pobieranie opłat od pasażerów i podróźnych za pomoc lekarską, udzieloną na zasadzie niniejszej konwencji na pogranicznych stacjach dozoru sanitarnego, za utrzymanie ich podczas izolacji w szpitalach z powodu podejrzenia o jedną z chorób wymienionych w artykule 1, jak również za wydatki połączone ze stosowaniem innych środków sanitarnych przewidzianych w niniejszej Konwencji nie jest dopuszczalne. Powyższe wydatki obciążają Skarb tego Państwa, na którego terytorjum środki te są stosowane, o ile do pokrycia tych wydatków nie są zobowiązane według miejscowych ustaw samorządu względnie inne osoby prawne lub fizyczne.

Pobieranie opłaty za przeprowadzenie dezynfekcji, dezynsekcji lub deratyzacji dopuszczalne jest jedynie względem towarów, co do których środki te mają być stosowane na zasadzie niniejszej Konwencji, a to w wysokości rzeczywistych wydatków za zużyte do tych celów materiały. Strony zawierające umowę powiadamiają się wzajemnie we właściwym czasie o wysokości opłat wyznaczonych.

## V.

## Zarządzenia w miejscowościach pogranicznych.

## Artykuł 27.

Jako miejscowości pograniczne uważa się powiaty i „okresy”, przylegające do granicy lub odległe od niej nie dalej nad 5 kilometrów.

Strony dostarczają sobie wzajemnie w przeciągu miesiąca od wejścia w życie niniejszej Konwencji wykazów pogranicznych powiatów i „okresów” ze wskazaniem właściwych dla nich władz sanitarnych.

## Článek 25.

Smluvní strany označí po vzájemné dohodě ústředních zdravotních úřadů body na hranici nebo v její blízkosti, v nichž mají býti zřízeny v případě epidemie stanice zdravotního dozoru, podřízené úřadu státu, na jehož území jsou.

Smluvní strany vyhrazují si právo prozatímního uzavírání těch hraničních bodů pro dopravu cestujících a zboží z území druhého státu, neb z jeho části, v nichž by upravení stanice pro zdravotní dozor setkávalo se se skutečnými obtížemi.

Opatření to může nastati jen v tom případě, že by hrozilo epidemické šíření se jedné z nemocí v článku 1. uvedených. Smluvní strany se zavazují, že sdělí si svůj úmysl stran uzavření příslušných bodů nejméně do 8 dní před uskutečněním tohoto záměru.

Avšak smluvní strany se zavazují, že zabezpečí svobodnou vozbu cestujících a zboží přes ostatní zdravotní stanice.

## Článek 26.

Vybírání poplatků od pasażerů a cestujících za lékařskou pomoc, poskytovanou podle této úmluvy na pohraničních stanicích pro zdravotní dozor, za vydržování jich po dobu izolování v nemocnicích v případě: jsou-li podezřelí z některé nemoci v článku 1. uvedené, jakož i za vydání způsobená výkonem jiných zdravotních opatření stanovených touto úmluvou, není přípustno. Uvedená vydání zatěžují ten stát, na jehož území tato opatření jsou učiněna, pokud náklady tyto nestíhají podle příslušného zákonodárství samosprávu nebo jiné osoby právnické nebo fyzické.

Vybírání poplatků za vykonání dezinfekce, desinsekcce nebo deratisace jest přípustno jen pokud jde o zboží, při němž má se těchto prostředků dle této úmluvy použití a to ve výši věcných vydání za materiál k tomu účelu upotřebený. Smluvní strany vyrozumí se vzájemně v přiměřené lhůtě o výši těchto poplatků.

## V.

## Opatření v obvodech pohraničních.

## Článek 27.

Za pohraniční obvody pokládají se „powiaty” a okresy přiléhající ke hranicím nebo ležící od nich ne dále než 5 kilometrů.

Smluvní strany vymění si navzájem do jednoho měsíce ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, seznamy pohraničních „powiatů” a okresů s udáním zdravotních úřadů pro ně příslušných.

## Artykuł 28.

Niezależnie od komunikatów wymienianych między stronami zawierającymi umowę na zasadzie art. 1, 2, 3 i 4 niniejszej Konwencji, władze sanitarne pogranicznej miejscowości każdej ze stron zawiadamiać będą bezpośrednio władzę sanitarną przylegającą pogranicznej miejscowości drugiej strony o stanie sanitarnym podległego sobie terytorjum.

Zawiadomienia te będą obejmować:

1. doniesienie o pierwszym wypadku każdego zachorowania na jedną z chorób, wymienionych w art. 1 niniejszej Konwencji;

2. perjodyczne, co najmniej tygodniowe komunikaty o dalszym przebiegu zgłoszonej choroby zakaźnej;

3. przedsięwzięte środki.

Prócz tego władze sanitarne miejscowości pogranicznych będą sobie przysyłały wzajemnie w okresach co najmniej tygodniowych wykazy innych chorób zakaźnych, stwierdzonych w danej miejscowości pogranicznej, podając o nich szczegóły wymienione w artykule 1 Konwencji.

## Artykuł 29.

W przypadku pojawienia się w miejscowości pogranicznej cholery, tyfusu plamistego i powrotnego lub dżumy, bądź też epidemicznego szczytowania się jakiejś innej choroby zakaźnej, władza dotyczącej miejscowości zezwoli władzy sanitarnej przylegającej miejscowości pogranicznej drugiej strony na zaznajomienie się ze stanem rzeczy na miejscu przez swego funkcjonariusza.

W tych wypadkach zainteresowane pograniczne władze administracyjno-sanitarne przedstawią pogranicznej władzy administracyjno-sanitarnej strony drugiej szczegółowo wydarzenie, z którym pragnie się zaznajomić bezpośrednio. Na tej podstawie władza pograniczna wyznaczy termin zjawienia się funkcjonariusza sanitarnego strony drugiej, z którym zostanie przeprowadzony przegląd tych wydarzeń.

Pograniczne władze administracyjno-sanitarne obu stron winne z sobą współdziałać w zakresie spraw zdrowia publicznego, a szczególnie w zakresie zwalczania chorób zakaźnych i na żądanie udzielać sobie w tym przedmiocie wzajemnej pomocy.

## Artykuł 30.

Środki sanitarne przewidziane w niniejszej Konwencji dla komunikacji kolejami i innymi drogami mogą być zastosowane również do lokalnego ruchu kolejowego oraz do miejscowej komunikacji drogowej i wodnej.

Wszelako strony zawierające umowę zobowiązują się według możliwości ułatwiać ruch pograniczny, stosując jedynie te zarządzenia przewidziane w Konwencji, które okażą się bezwzględnie konieczne.

## Artykuł 31.

W razie pojawienia się w miejscowościach pogranicznych cholery, zakazowi może również podle-

## Článek 28.

Nehledíc ke sdělením vyměňovaným mezi smluvními stranami podle článku 1., 2., 3. a 4. této úmluvy, budou zdravotní úřady pohraničních obvodů každé ze smluvních stran bezprostředně vyznamenovat zdravotní úřady přiléhající k pohraničním obvodům druhé strany o zdravotním stavu na území jim podřízeném.

Tato vyznamenání budou obsahovati:

1) sdělení o prvním případě každého onemocnění jednou z nemocí uvedených v článku 1. této úmluvy;

2) periodické, nejméně týdenní sdělení o dalším průběhu hlášené nakažlivé nemoci;

3) učiněná opatření.

Kromě toho budou si zdravotní úřady pohraničních obvodů zasílati v obdobích nejméně týdenních též výkazy jiných nakažlivých nemocí, zjištěných v jejich pohraničním obvodu, sdělující o nich podrobnosti uvedené v článku 1. této úmluvy.

## Článek 29.

V případě, vyskytnou-li se cholera, tyfus skvrnitý, tyfus zvratný nebo mor, nebo rozšíří-li se jakákoliv nakažlivá nemoc, svolí zdravotní úřad dotčeného obvodu, aby zdravotní úřad přiléhajícího pohraničního obvodu druhé smluvní strany seznámil se se stavem věci na místě svým funkcionářem.

V těchto případech sdělí zúčastněný pohraniční administrativně-zdravotní úřad pohraničnímu administrativně-zdravotnímu úřadu strany druhé jednotlivé události s nimiž přeje si bezprostředně se seznámiti. V důsledku toho označí pohraniční administrativně-zdravotní úřad lhůtu, kdy má se dostavití zdravotní funkcionář druhé strany, s nímž bude pak vykonán přehled oněch událostí.

Pohraniční administrativně-zdravotní úřady obou smluvních stran jsou povinny v oboru veřejného zdravotnictví a zvláště v oboru potírání nakažlivých nemocí spolupůsobiti a na požádání v tomto ohledu vzájemně se podporovati.

## Článek 30.

Zdravotní opatření stanovená v této úmluvě pro dopravu železnicemi a jinými cestami mohou býti použita též při místním železničním provozu a při místní dopravě po cestách a vodách.

Nicméně zavazují se smluvní strany, že k cíli usnadnění pohraničního provozu budou se podle možnosti držeti jen těch opatření stanovených touto úmluvou, která se ukáží býti naprosto nutnými.

## Článek 31.

V případě vyskytnutí se cholery v obvodech pohraničních může též býti zakázáno dovážeti syrové

gać przywódz surowych owoców i jarzyn oraz nabiału z zakażonego terytorjum pogranicznego.

ovoce zeleninu nebo mléčné výrobky ze zamořeného pohraničního obvodu.

### Artykuł 32.

Strony zawierające umowę zobowiązują się w razie epidemii cholery, tyfusu brzuszego i czerwonki odkażać ścieki z miejsc zaludnionych, fabryk i zakładów przemysłowych przed wpuszczeniem ich do rzek granicznych lub innych granicznych zbiorników wod, służących do zaopatrywania ludności i zwierząt domowych w wodę.

W tym celu każda ze stron zawierających umowę wyda odpowiednie przepisy w porozumieniu z drugą stroną.

### Artykuł 33.

Celem załatwienia w sposób przyjacielski wszelkich różnic, mogących powstać przy tłumaczeniu lub stosowaniu niniejszej Konwencji w razie nieosiągnięcia porozumienia, Obie Strony zobowiązują się zwracać się za wspólną zgodą o pośrednictwo do Sekcji Higieny Ligi Narodów, co jednak nie może uszczuplić praw każdego z Państw do obrania innej drogi, celem załatwienia sprawy spornej.

### Artykuł 34.

Konwencja niniejsza będzie ratyfikowana i dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione w Warszawie w czasie możliwie najkrótszym.

Konwencja zacznie obowiązywać w 8 dni po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

Po wypowiedzeniu przez jedną ze stron Konwencja będzie obowiązywała jeszcze przez rok od dnia wypowiedzenia.

Na dowód czego wyżej wymienieni pełnomocnicy Konwencję niniejszą podpisali i opatrzili ją swymi pieczęciami.

Sporządzono w Pradze w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w języku polskim i czeskosłowackim dnia 5 września roku tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego.

L. S. *Dr. Zygmunt Lasocki, m. p.*

L. S. *Dr. Václav Girsá, m. p.*

Zaznajomiwszy się z powyższą Konwencją, uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień, oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 20 października 1926 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej  
Prezes Rady Ministrów

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych

(—) *August Zaleski*

L. S.

### Článek 32.

Smluvní strany zavazují se, že při epidemii cholery, tyfu břišního a úplavice střeční budou desinfikovati odpadkové vody z míst zalidněných, z továren a průmyslových podniků před vpuštěním jich do řek pohraničních, nebo jiných pohraničních vodních toků, sloužících k zaopatřování lidí a domácích zvířát vodou.

K tomu cíli vydá každá ze smluvních stran po dohodě se stranou druhou příslušné předpisy.

### Článek 33.

Smluvní strany se zavazují obraceti se po společné dohodě na zdravotní odbor Svazu Národů o sprostředkování přátelského narovnání všech sporů, jež mohly by vzniknouti při výkladu nebo provádění této úmluvy, v případě, že by nebylo docíleno dohody, což neodnímá žádné ze smluvních stran práva použiti jiné cesty k cíli urovnání sporné otázky.

### Článek 34.

Tato úmluva bude ratifikována a ratifikační listiny budou vyměněny ve Varšavě v době pokud možno nejkratší.

Úmluva nabude účinnosti 8 dní po výměně ratifikačních listin.

Úmluva tato zůstává v účinnosti ještě 1 rok po dni výpovědi, dané jednou ze smluvních stran.

Na doklad toho podepsali výše jmenovaní plnomocníci tuto úmluvu a opatřili ji svými pečeti.

Dáno v Praze ve dvou stejně znějících exemplářích v jazyku polském a československém dne 5. září roku tisícého devítistého dvacátého pátého.